

Bilişimle dönüşen dünyada eğitim

70 yıl önce biten II. Dünya Savaşı'nın ardından kalkınmaları mucize olarak görülebilecek iki devlet vardı. Almanya ve Japonya. Yıkıcı bir savaşın ardından bugünkü kalkınmışlık düzeyine gelmelerinin ardında ne vardı?

90 yıl önce benzer durumda olan ülkemiz de, Cumhuriyet'in ilk yıllarında benzer kalkınma hamlesini yapmıştı. Alman ve Japonlarla farkımız neydi? Bu soruların yanıtı ortak: eğitim.

Eğitim ile sağlanan kalkınmanın sürdürülebilir biçimde olmasının da ardında yine eğitim yatıyor. II. Dünya Savaşı sonrasında Almanya ve Japonya'daki eğitimli insan gücü bu ülkelerin kalkınması için anahtar görev üstlendi. Savaştan kaçarak Türkiye gibi ülkelere göç edip yerleşen bilim insanları, o ülkelerin gelişmesinde önemli rol oynadı. Savaştan çıkan her ülke yeniden başlamak için öncelikle eğitime el atmış, eğitim alanında yapılan yenilikçilik hareketleri ile kalkınmanın temellerini atmıştır.

Köy enstitüleri kuruldu

Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki eğitim seferberliğinden sonra, 1940'da neredeyse tüm Anadolu'nun okulsuz ve öğretmensiz olduğu gerçeği göz önüne alınarak, dönemin Başbakanı İsmet İnönü'nün himayesinde, Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından İsmail Hakkı Tonguç'un çabalarıyla köylerden ilkokul mezunu zeki çocukların bu okullarda yetiştirildikten sonra yeniden köylere giderek **öğretmen** olarak çalışmaları düşüncesiyle 'Köy Enstitüleri' kuruldu.

O günlerde geleneksel öğretmen okullarında yetişmiş öğretmenler için köylerde öğretmenlik yapmak, istenerek yapılacak bir görevden çok zorunluluk olarak algılanıyordu. 'Çalikuşu' romanındaki karakter gibi gönüllü ve özverili öğretmenlerin sayısı azdı. Oysa okuma yazma oranı Cumhuriyet ilk kurulduğu yıllarda yüzde 5 bile değildi.

Bunun yanında nüfusun yüzde 80'lik bölümü köylerde yaşıyordu. Köy Enstitüleri'nin kurulması ve yaygınlaşması konusunda önemli çalışmaları olan pedagoji uzmanı Halil Fikret Kanad, zorunluluktan değil özveriyle öğrenci yetiştirecek köye göre öğretmen fikrini savunmuştu.

1940'tan başlayarak, tarım işlerine elverişli geniş arazisi bulunan köylerde veya onların hemen yakınlarında köy enstitüleri açıldı. Türkiye'de seçilen şehirlerden uzak ancak tren yollarına yakın tarıma elverişli 21 bölgede köy ilkokullarına öğretmen yetiştirmek üzere açılmıştı.

17 bin 251 öğretmen yetişti

Öğretmenler köylülere hem örgün eğitim verecek, okuma yazma ve temel bilgileri kazandıracak hem de modern ve ilmi tarım tekniklerini öğretecekti. Öğretmenler gittiği yörelerde bilinmeyen tarım türlerini de köylülere öğretecekti. Kitaba deftere dayalı öğretim yerine iş için, iş içinde eğitim ilkesi tatbik ediliyordu.

Her köy enstitüsünün kendisine ait tarlaları, bağları, arı kovanları, besi hayvanları, atölyeleri vardı. Derslerin yüzde 50'lik bölümü temel örgün eğitim konularını içeriyordu. Geri kalanı ise uygulamalı eğitimdi. Kapatıldığı 1954 yılına kadar köy enstitülerinde 1.308 kadın ve 15 bin 943 erkek toplam 17 bin 251 köy öğretmeni yetişti.

Tarım toplumunun, sanayi toplumunun kurallarının hakim olduğu 20'nci yüzyılın ilk yarısında uygulanan bu modeller, dönemin koşullarına göre kurgulanmış ve başarıya ulaşmıştı. Aynı tarihlerde başlayan 'Bilişim Devrimi' ile yeni bir çağa adım atılıyordu. Bilişim Çağı'na 21'inci yüzyıl ile birlikte kalkınmanın bilişim teknikbilimi olmadan gerçekleşemeyeceği iyice ortaya çıkmıştı.

Ülkelerin gelişmesinde eğitim yine en öncelikli konulardan biri. Ülkemizde her yıl 17-18 milyon çocuk ve genç okula gidiyor. Eğitimin bilişim teknolojilerinden yararlanarak yapılması kaçınılmaz. Dünya ile yarışacak kuşaklar yetiştirebilmek için teknoloji destekli eğitim şart. Fatih Projesi ile bu konuda önemli bir adım atıldı, dağıtılan tabletlerin verimli kullanılabilmesi için içerik çalışmalarının hız kazanması gerektiği de ortada.

'Bilişim enstitüleri' kurulup yaygınlaştırılmalı

Bilişim teknolojilerinden yararlanarak eğitim verilmesinin yanı sıra, toplumun bilişim alanında da tüketen değil, üreten olması için ilkokul birinci sınıfı bitiren tüm çocuklarımıza, gençlerimize, hatta yaşlılarımıza da, "bilgisayarın donanıma nasıl davranacağını anlatan, bilgisayara yön veren komutlar, kelimeler, aritmetik işlemler" olarak tanımlanan programlama öğretilmeli.

Bu konuda Türkiye Bilişim Derneği (www.tbd.org.tr) olarak 2012 yılında başlatmış olduğumuz 'Programlama Çocuk Oyuncağı Projesi' ile amacımız analitik düşünce gücü gelişmiş, sorun çözebilen, akıl terini 21'nci yüzyıl kalkınma araçlarını kullanacak biçimde değerlendirebilen kuşakların yetişmesini sağlıyor.

Unutmayalım ki TÜİK araştırmasına göre, Türkiye'de 6-15 yaş arası çocukların yüzde 60,5'i bilgisayar, yüzde 50,8'i internet, yüzde 24,3'ü cep telefonu kullanıyor.

Bilişim teknolojileri destekli eğitimin de, bilişim alanındaki eğitimlerin de tıpkı 'Köy Enstitüsü' modelinde olduğu gibi, 'bilgi otoyolları' ile erişilebilecek 'bilgi tarlalarının' yanı başında, eğitimcilerin eğitilmesi yöntemi ile gerçekleştirilmesi gerekiyor. Bu model ile eğitim sistemimizde uygulamalı, deneysel, üretime dayalı yaklaşımların yeniden yaşama geçirilmesi sağlanmalı.

Bilişim teknolojileriyle dönüşen dünyada gelişmiş ülkeler arasında yerimizi alabilmek için eğitim alanında da dönüşüm gerçekleştirilmeli. 'Bilişim Enstitüleri' bir an önce kurulup yaygınlaştırılmalı.